Pelajaran 5 : Sistem Pentadbiran & Pengurusan Islam

3.1.1 Konsep Asas Sistem Pentadbiran & Pengurusan Islam

Pentadbiran	Pengurusan
Menyelaraskan tenaga manusia agar mengikut satu perancangan utk mencapai sesuatu objektif yg ditetapkan.	Mengguna serta menyelenggara sumber manusia dan sumber alam utk kebajikan manusia.

Pentadbiran & Pengurusan Islam
Perancangan dan pergerakan oleh sesuatu organisasi berhubung dgn kaedah, peraturan dan tanggungjwb dan tugas dlm pengolahan sumber manusia dan sumber alam selari dgn tanggungjwb sbg hamba dan khalifah Allah SWT di muka bumi.

Firman Allah SWT, Hud 11 : 61
"Dialah (Allah) yang menjadikan kamu daripada bumi (tanah) serta menjadikan kamu memakmurkannya. Maka beristighfarlah kepada Allah, kemudian bertaubatlah kamu kepada-Nya."

Pentadbiran & Pengurusan Zaman Rasulullah SAW : 4 aspek utama
1. Islam dijadikan dasar pentadbiran dan pengurusan negara.
2. Syura dijadikan salah satu kaedah yg digunakan dlm menguruskan pentadbiran.
3. Piagam Madinah dijadikn sbg perlembagaan pentadbiran dan pengurusan zaman Rasulullah SAW.
4. Akidah Islamiah dijadikan pegangan dlm urusan pentadbiran menggantikn semangat 'asabiyyah

Pentadbiran merupakan sebahagian daripada pengurusan. Pengurusan bersifat lebih umum berbanding pentadbiran.

'Asabiyyah : Perasaan taasub perkauman.

Pentadbiran & Pengurusan Zaman Khulafa Ar – Rasyidin
- Sistem yg dikemas kini drpd sistem pentadbiran dan pengurusan yg diamalkn pd zaman Rasulullah SAW. ☞ Sesuatu dasar diputuskan melalui kaedah syura, iaitu keputusan yang dibuat berdasarkan suara ilmuwan, pakar bidang tertentu dan suara majoriti. ☞ Khalifah berperanan sebagai ketua eksekutif dan perundangan serta merupakan panglima tertinggi dalam pentadbiran. ☞ Pentadbiran di setiap wilayah diketuai oleh gabenor yang dibantu oleh setiausaha dan pegawai tertentu di jabatan seperti setiausaha tentera, pegawai polis (Sahib al-Syurtah), pegawai cukai (Sahib al-Kharaj), pegawai perbendaharaan negara (Bait al-Mal) dan seorang kadi. ☞ Institusi baitulmal didirikan pada peringkat pusat dan di setiap wilayah bagi mengendalikan urusan kewangan termasuklah urusan pendapatan dan perbelanjaan negara.

3.1.2 Prinsip – prinsip Tadbir Urus dlm Islam

Prinsip² Tadbir Urus dlm Islam
☞ Bersumberkn al – Quran & al – Hadis. ☞ Bermatlamatkan dunia dan akhirat. ☞ Pentadbir sbg pemegang amanah. ☞ Berasaskn keimanan kpd Allah SWT. ☞ Berteraskn nilai² akhlak. ☞ Urusan pentadbiran dijlnkn berdasarkn konsep syura. ☞ Mengamalkn konsep keadilan dlm pentadbiran.

Ciri² Pentadbiran & Pengurusan Islam
Bersumberkn al – Quran & al – Hadis.
Mengamalkn konsep syura dlm pentadbiran.
Melaksanakn keadilan utk semua pihak.
Memastikn hak kebebasan kpd setiap individu agar terpelihara mengikut panduan syarak.
Mengeratkn ukhuwah dlm pengurusan yg berteraskn nilai akhlak.
Mematuhi dan menghormati peraturan dan undang² yg telah ditetapkn dlm sesebuah orginasasi.

Walaupun manusia diberikan kuasa dan dilantik sebagai ketua, pentadbir atau pemimpin, kuasanya masih terhad kerana kuasa mutlak yang sebenar hanyalah milik Allah SWT sepenuhnya.

Semasa pemerintahan KhalifahUmar bin al-Khattab r.a., Majlis Syura ditubuhkan secara rasmi dan berfungsi secara formal.

Syura: Mesyuarat yang dijalankan bagi melakukan pertimbangan secara kolektif dan membuat keputusan yang paling berkualiti berdasarkan keimanan dan ketakwaan kepada Allah SWT.

Syura :

- setiap keputusan dicapai dalam mesyuarat yang dijalankan.
- satu bentuk sistem yang dijalankan dalam pemerintahan dan pentadbiran negara Islam.

Etika Tadbir Urus Islam
- Merujuk kpd panduan Islam bg individu yg diberikan amanah utk mentadbir dan mengurus sesebuah organisasi sosial. - Apabila setiap Muslim ada penghayatan yg tinggi terhdp konsep etika, makai a akn menjd teras kpd kejayaan pengurusan dan pentadbiran sesebuah organisasi, masyarakat atau negara.
Intergriti - Menjlnkn tugas dgn penuh tanggungjwb dan tidak menggunakn kedudukn utk kepentingan sendiri.
Efektif - Efisein dan konsisten dlm menghasilkn impak yg cemerlang.
Amar makruf dan nahi mungkar - Membudayakn nilai murni dlm tadbir urus.
Sistematik - Membuat perancangan dan pemantauan yg berterusan.

Ciri2 Pentadbir & Pengurus yg Baik
Beriman – Melaksanakn pentadbiran dgn penuh ketakwaan dan tanggungjwb.
Amanah – Menjlnkn tanggungjwb dgn sebaik mungkin.
Berwawasan – Mempunyai perancangan utk memajukn organisasi pentadbirannya.
Ikhlas – Melakukan pekerjaan dgn tulus dan sepenuh hati.
Positif – Berfikiran terbuka terhadap perubahan, cadangan, teguran dan nasihat kea rah kebaikan.
Inovatif – Menjana idea baharu ke arah kemajuan.
Dinamik – Berupaya menyesuaikan diri dgn pelbagai situasi utk melaksanakn pembaharuan.
Integriti – Bersikap tulus dlm melaksanakn tadbir urus sesebuah masyarakat dan negara.

3.1.3 Kepentingan Melaksanakan Tadbir Urus dlm Sistem Pentadbiran & Pengurusan Islam

Kepentingan
Individu - Menimbulkan nilai keimanan dan ketakwaan. - Menjaga hubungan baik antara ketua dgn ahli²nya. - Menjalankn urusan dgn penuh amanah dan tanggungjwb.
Organisasi - Memastikn kelancaran urusan pentadbiran sesebuah organisasi. - Menaikkan imej sesebuah organisasi. - Menyelesaikn sesuatu urusan secara rundingan dan muafakat.
Negara - Mewujudkn pentadbiran negara yg efisein dan efektif serta menjd contoh kpd negara lain. - Membolehkn segala urusan dilaksanakn secara teratur dan menepati syarak. - Meneladani tadbir urus negara sprt yg dilaksankn oleh Rasulullah SAW.

Kesan
Mentadbir & Mengurus Ikut Syariat : - Melaksankn tanggungjwb dgn amanah. - Mendpt ketaatn drpd org bwhan. - Mewujudkn persefahaman antara ketua dgn ank buah. - Memajukan organisasi dan negara.
Tak Ikut Syariat : - Mengabaikn amanah yg diberikan. - Hilang sokongan drpd org bwhan. - Berlaku pertelingkahan. - Menyebabkn kemunduran organisasi dan negara.

3.1.4 Tindakan Meralisasikn Tadbir Urus Islam dlm Organisasi

Tindakan
- Mengadakan mesyuarat dlm segara urusan. - Menjaga kebajikan setiap pekerja. - Memberi kerjasama dlm menyelesaikn tugasan. - Memberi penghargaan kpd staf cemerlang.

Efisien: Individu, organisasi, mesin dan lain-lain yang boleh menjalankan tugas dengan cekap tanpa pembaziran waktu dan tenaga.
Efektif : Tindakan dan usaha yang mendatangkan hasil seperti diharap-harapkan.